

~~ИНСТИТУТ ЗА
БЪЛГАРСКА
ЛИТЕРАТУРА~~

ЯНКА ГЕРЧЕВА.

Квартирантка у Н. Вапцаров в София от 1935 до 1939 год.

Гимназиална учителка.

~~ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. №
ИНВ. №~~

Като студентка по педагогия в Софийския университет, живеех под наем, заедно с друга студентка, в апартамента, който Н. Вапцаров бе наел на ул. Върбица № 4. У тях ме заведе моя приятелка, която беше квартирантка у Вапцарови. Етажът бе тавански. Н. Вапцаров и жена му живееша в стая и кухня: при тях бяха неговия брат Борис и братовчед му Люб. Везев - студенти. В други две стаи живеехме по две студентки. Там живееше още един студент по музика - Александър Околийски. Всички бяхме наематели на Вапцарови, които плащаха, чини ми се, 1.200 лева месечно за целия апартамент, а ние - пренаемателите - по 200 лева на човек.

Детето на Вапцарови бе се поминало преди да отида да живея у тях. Н. Вапцаров тогава беше машинист и пътуваше с влака до Видин. След туй той служи в общинския екарисаж. Връщаме се от работа като черен работник - с черна рубалка, напукани ръце - цял в масла и черно. Жена му не смогваше да го изпира. Тя беше прекъснала следването си по математика, а по-късно стана чиновничка. Вапцаров вършеше такава работа, защото искаше да слезе до народа и да му служи както може.

Когато се роди престолонаследника княз Симеон и към 9 часа се чуха топовните гърмежи, Вапцаров беше в къщи и аз го заприказвах за тия гърмежи. Той каза, че сега гърмят и тържествуват, но няма да бъде за дълго щастливата съдба на това дете.

В къщи той имаше богата библиотека и през свободното време много четеше. Тогава пишеше стихове, които по-късно влязоха в сборката му "Моторни песни".

От българските писатели много обичахме Яворов. Декламираше неговите стихотворения. Яворовата масна бе поставена над леглото му в спалнята. Споменуваше и Маяковски. Дружеше с писатели и художници: Ал. Жендов, Хр. Радевски, Борис Ангелушев, Младен Исаев, Стоян Сотиров, Г. Караславов и Марко Марчевски, които са идвали у тях, или пък се събираха в едно кафене. С тия писатели и хора на изкуството се събираха по празници. Вапцаров беше много стеснителен, когато трябваше да покаже какво върши, но е чел стиховете си пред приятелите си Хр. Радевски, Георги Караславов, Ст. Сотиров и нас - студентите, които сме присъствували там като близки. Четехме стиховете си за Испания. Ставаша разисквания, при които той е правил поправки, изменения на стиховете си.

В апартамента имаше отделна таванска стая, която беше предназначена за нощни гости. Двама нощем непознати нам лица, които сигурно са били търсени от полицията. Щом се позвънише, някой ставаше, отваряше и